

אוניברסיטת חיפה
הפקולטה למדעי החברה
החוג לפסיכולוגיה

סמינריון בקורס העצמי בפסיכולוגיה חברתית

גיבוש זהות ואינטימיות בקרב הטרנסקסואלים ולהט"בים

מוגש למרצה: ד"ר גיני קורמן

מגיש: רועי לוי

תקציר

מחקר זה עוסק בגיבוש זהות ובאינטימיות רומנטית וחברית בקרב הטרוסקסואלים ולהט"בים (לסביות, הומואים, ביסקסואלים וטרנסג'נדרים), והקשר בין מושגים אלה. נבדקים ענו על שאלון גיבוש זהות ושני שאלוני אינטימיות עבור כל אחד מסוגי האינטימיות. על סמך מחקרים קודמים בתחום, שיערנו שיימצא קשר חיובי בין שלושת המושגים הללו ועל קיומם של הבדלים מובהקים ברמות גיבוש הזהות והאינטימיות של משתתפי המחקר, כך שהלהט"בים בארון יהיו בעלי הרמות הנמוכות ביותר, הלהט"בים מחוץ לארון יהיו בעלי רמות גבוהות יותר וההטרוסקסואלים יהיו בעלי הרמות הגבוהות ביותר.

גיבוש זהות הוא אחת המשימות החשובות, המשמעותיות והקריטיות בחיי כל אדם. זהו אחד האתגרים ההתפתחותיים המכריעים, כזה המהווה מאבק מרכזי עבור מתבגרים, לפי אריקסון. המונח זהות מתייחס לשאלה העצמית של מיהו אדם, לאן הוא הולך ואיך הוא מתאים לחברה (Novak & Pelaez, 2004). הגדרה נוספת של גיבוש זהות, כפי שהגדיר אריקסון, היא "ארגון דינמי של דחפים, יכולות, אמונות והיסטוריה אישית לכדי עצמי אוטונומי וקוהרנטי שמדריך את מסלול חייו של האינדיבידואל" (Montgomery, 2005, p.347). מרסיה הוסיף לידע על נושא גיבוש הזהות, וטען שלזהות האני שני מרכיבים עיקריים - "משבר זהות" ו"מחויבות". משבר זהות מתייחס לתהליך של התלבטות, הערכה מחדש והתנסות באספקטים שונים של הזהות. מחויבות, טוען מרסיה, עולה בעקבות פתרון המשבר, וכוללת קבלת החלטות ברורות בתחומי החיים השונים (כספי, 1993). ארבעת הסטטוסים של מרסיה בגיבוש הזהות מסווגים מתבגרים לפי החקירה שלהם את העצמי והמחויבות שלהם לדרך חיים, ערכים, השקפות ודעות קבועים (Novak & Pelaez, 2004).

ההגדרות הללו של גיבוש זהות מבהירות את חשיבותו של תהליך גיבוש הזהות להמשך חייו של האינדיבידואל. כחלק מתהליך גיבוש הזהות, בתקופת ההתבגרות מתבגרים צריכים לברר ולהסדיר סוגיות התפתחותיות רבות שסופן השגת תחושת עצמי מאוחד (Glover, Galliher &) (Kroger, 2004 ; Lamere, 2009).

בספרות המחקרית קיים מידע רב על הקשר בין גיבוש זהות לאינטימיות, וזה מה שהנחה אותנו בבואנו לחקור נושא זה. אינטימיות מוגדרת בספרות המחקרית כגילוי עצמי ומערכות יחסים קרובות (Seginer, 2009). אריקסון הוסיף להגדרה קונבנציונלית זו וטען שאינטימיות היא הנכונות להשתתף בקשר תומך ללא איבוד העצמי בקשר (Kroger, 2004). הוא טען, בנוסף, שאינטימיות טומנת בחובה שתי יכולות- היכולת להתחייב למערכות יחסים והיכולת לפתח את הכוח המוסרי הדרוש בכדי לשמר את מערכות היחסים, גם במחיר של קורבנות אישיים. כמו כן, אריקסון מציין שאינטימיות לעומת בדידות הוא אחד משלבי ההתמודדות בחיי האדם, והאינטימיות מתפתחת רק לאחר התגברות על לבטי הזהות בשלב הקודם של ההתפתחות. (רוזנברג, 1985).

את הבסיס הראשוני והחשוב לקשר בין האינטימיות, כפי שהוגדרה כרגע, לבין גיבוש זהות, הניח אריקסון, בטענתו שהשגת זהות יציבה היא תנאי מקדים והכרחי לביסוס אינטימיות אמיתית במערכת יחסים עם אדם אחר. במילים אחרות, אפשר להגיע לאינטימיות בוגרת ועמוקה רק

לאחר גיבוש מספק של זהות (Shaffer, 2009). תיאוריית החקירה-אינטימיות, שהוצעה על ידי סגינר, תומכת בטענתו של אריקסון, ומציעה שהחיפוש אחר העצמי (או החקירה על העצמי) מונח ביסודה של השגת האינטימיות (Seginer, 2009). טענה זו נתמכת על ידי מחקרים נוספים, הגורסים שהתפתחות העצמי משוערת כהיבט מרכזי וחשוב לצורך התפתחות אינטימיות בינאישית בריאה. אריקסון הוסיף וטען שהקשר בין גיבוש זהות לאינטימיות הינו מורכב, כך שבנוסף לכך שהשגת זהות תורמת לביסוס אינטימיות, גם השגת אינטימיות (או מידת האינטימיות בחייו של אינדיבידואל) היא בעלת השלכות על הזהות. לפיו, אינטימיות בינאישית תומכת בתחושת זהות עצמית, וזאת גם בהתבגרות המוקדמת, לפני שהזהות מתגבשת (Montgomery, 2005). הרחבה זו של הקשר בין גיבוש זהות לאינטימיות תואמת את דבריו של תיאורטיקן בשם קילפטרק, שטען שהתפתחות האינטימיות והתפתחות הזהות העצמית הן בעלות אינטראקציה הדדית, כך שמחד, אינטימיות דורשת זהות, ומאידך הזהות מתחזקת על ידי יחסים אינטימיים (רוזנברג, 1985).

הספרות מתייחסת לאינטימיות ולזהות כתהליכים עצמאיים אבל שלובים אחד בשני, כך שהתהליכים ההתפתחותיים של הבנייה וגיבוש של זהות קוהרנטית תורמים וחופפים באופן משמעותי לכינון אינטימיות (Montgomery, 2005).

חשיבותה של אינטימיות בהקשר זה היא שיכולת אינטימית היא חיונית להגשמת חיים בוגרים יצרניים ותקינים, ומהווה אבן פינה לבריאות נפשית ורווחה בבגרות. בעצם, קיומה של אינטימיות חשוב מאוד לגיבוש זהות ותורם להמשך התפתחות תקין. חשיבות זו בולטת במיוחד במקרים בהם אינטימיות אינה מושגת כהלכה. קשיים בהשגת האינטימיות עלולים להוביל גם לעיכובים בהבניית תחושת הזהות עצמית, והעלויות לאינדיבידואלים שזהותם והתפתחות האינטימיות שלהם מופרעות הן גבוהות ובעלות השפעות שליליות על חייהם הבוגרים (Montgomery, 2005).

בעבודתנו נחקר את הקשר בין גיבוש זהות לאינטימיות עבור הטרוסקסואלים ולהט"בים, כאשר הנחת המוצא שלנו היא שגיבוש הזהות עבור שתי הקבוצות הללו (הטרוסקסואלים מחד ולהט"בים מאידך) הוא שונה מאוד, ושתי הקבוצות עוקבות אחר מסלולים התפתחותיים אחרים של גיבוש זהות.

באופן כללי, ניתן לומר שתהליך גיבוש הזהות הוא סבוך, ארוך ורווי בקשיים, אותו חייבים לעבור על מנת לגבש תחושת זהות יציבה. אולם, להבדיל ממתבגרים הטרוסקסואלים, צעירים להט"בים עוברים בחייהם לא רק את אותם קשיים נורמטיביים שכולם חווים בגיבוש הזהות, אלא גם מגוון

קשיים נוספים הקשורים לשונותם מכלל האוכלוסיה בנטייה המינית, ולכך יש השפעה נרחבת על גיבוש הזהות שלהם (Furman & Shaffer, 2003 ; Glover, Galliher & Lamere, 2009).

תהליך חקר העצמי של צעירים להט"בים הוא מלחיץ מאוד עבורם, כיוון שהוא לעיתים קרובות מתרחש בהקשרים שליליים של דחייה תרבותית, סטריאוטיפים מעוותים, ולפעמים גם של הזנחה, הטרדה ואף התעללות וקורבנות. למעשה, החוויה הפנומנולוגית הראשונה המתוארת על ידי מיעוט מיני היא של שוני ובידוד מהאחרים בשל המסרים שמועברים להם על ידי החברה, שלפיהם רגשות הומו-ארוטיים הם דבר שיש להתבייש בו (Furman ; Tharinger & Wells, 2000 ; Shaffer, 2003). החוויה של להיות חלק ממיעוט מיני בחברה בה קיימת מידה לא מבוטלת של הומופוביה היא בעלת השפעות מהותיות על תפיסת העצמי של להט"בים ועל גיבוש זהותם, ודבר זה בולט בייחוד בקרב להט"בים שעדיין נמצאים בארון, שהם פגיעים יותר להשפעות המזיקות של הסביבה על חוויית העצמי. פגיעות רבה יותר זו נובעת מכך שהעצמי שלהם פחות מגובש וייתכן שהם עדיין מרגישים חוסר בטחון, בלבול, אשמה, בושה או רגשות שליליים אחרים בהקשר לנטייתם המינית השונה (Day & Schoenrade, 1997; Brotman, Ryan, Jalbert & Rowe, 2002; Meyer, 2005). בעצם, התרבות הדומיננטית ברחבי העולם משפיעה על תפיסת הנטייה המינית של להט"בים לרעה, מאחר והיא מקדמת את ההנחה שהטרוסקסואליות היא התוצאה ההתפתחותית הנורמלית היחידה (ומכאן נובע שהומוסקסואליות איננה תוצאה התפתחותית נורמלית), וכך יוצרת אתגרים התפתחותיים ייחודיים לצעירים להט"בים שמנסים לחקור את מיניותם, לקבל אותה ולשלב אותה לתוך חייהם (Glover, Galliher & Lamere, 2009), וזאת בתוך החברה והתרבות, שלעיתים דוחות הומוסקסואליות ואף מגנות אותה. התמונה המתקבלת של גיבוש הזהות של להט"בים שונה מאוד מזו של הטרוסקסואלים, ועובדה זו הובילה אותנו לשער שיהיו הבדלים בגיבוש הזהות בין הטרוסקסואלים לבין מקביליהם הלהט"בים, כך שגיבוש הזהות של הלהט"בים יכול לקחת יותר זמן ולהיות מעוכב בהשוואה לזה של הטרוסקסואלים.

עקב אותה השפעה תרבותית של החברה על להט"בים בכלל ועל הנוער הלהט"בי בפרט, ומסיבות אחרות ורבות כמו החשש מתגובת הסביבה באם תדע על נטייתם המינית, חוסר קבלה עצמית, הומופוביה פנימית וכיוצא בזה, צעירים להט"בים חיים חלק מסוים מחייהם (בזמן שהם עדיין בארון) שבו הם נאלצים לחיות במעין מעטה של סודיות ולהסתיר את נטייתם המינית (Elizur &

(Ziv, 2001), המהווה היבט חשוב מהזהות האישית והחברתית שלהם. מציאות זו מובילה את המיעוט המיני להתכנס בעצמו ולסגת מהחברה במובן מה, או לחילופין לאמץ התנהגות "סטרייטית" כדי לא לעורר חשד לגבי הנטייה המינית, בתקופה בה הם עדיין נמצאים בארון (Tharinger & Wells, 2000).

כמו בנוגע לגיבוש הזהות, גם בנושא האינטימיות ישנם קשיים ומכשולים ייחודיים עבור להט"בים. בגילאים הצעירים יותר (בעיקר בגילאי החטיבה והתיכון), הלחץ והחרדה הנלווים להסתרת הנטייה המינית גורמים למידה מסוימת של בידוד והתכנסות בעצמי עבור צעירים להט"בים, כך שהאינטימיות המושגת עם חברים הינה פחותה (Maguen, Floyd, Bakeman & Armistead, 2002). בפן הרומנטי, הקושי בזיהוי בני גיל השייכים לאותו מיעוט מיני ובמציאת שותף רומנטי רצוי, מגביל את האפשרות שלהם לתרגל מיומנויות בינאישיות במערכות יחסים, שהן קריטיות להתפתחות מערכות יחסים רומנטיות בבגרות (Glover, Galliher & Lamere, 2009). יחד עם ציפיות שליליות לגבי מערכות יחסים רומנטיות (עקב ההשפעה תרבותית שמכוונת לחשוב שהטרנסקסואליות היא התוצאה ההתפתחותית הרצויה) ושליטה מועטה על חייהם הרומנטיים (בגלל מיעוט ההזדמנויות להכיר שותפים רומנטיים פוטנציאליים), מציאות זו עלולה לדחוף בני מיעוט מיני לחפש מערכות יחסים אלטרנטיביות בהקשרים אחרים (Furman & Brown, 1999). בנוסף לכך, מי שמסתיר את נטייתו המינית, יתקשה במציאת בן זוג רומנטי (בגלל החשש ללכת בגלוי למקומות בילוי של להט"בים או להשתתף בפעילויות של הקהילה) וגם בניהול מערכת יחסית רומנטית (Brotman, Ryan, Jalbert & Rowe, 2002). להט"בים המעוניינים להסתיר את נטייתם המינית יימנעו מכל מה שעלול לרמוז על נטייתם השונה, ולכן יסתירו לחלוטין קשר זוגי או יציגו חזות חברית שקרית עם בן הזוג, שאותה יהיה צורך לתחזק תוך ניטור התנהגות הזוג בפומבי על מנת להימנע מחשדות אפשריים (Glover, Galliher & Lamere, 2009; Brotman, Ryan, Jalbert & Rowe, 2002). עקב סיבות אלה, שיערנו שגם רמות האינטימיות של להט"בים יהיו נמוכות מאלה של הטרנסקסואלים.

בנקודה זו חשוב להדגיש שישנם הבדלים משמעותיים בין להט"בים שיצאו מהארון לאלה שטרם יצאו מהארון. להט"בים בארון חווים יותר רגשות שליליים מאשר להט"בים שהם מחוץ לארון, וסובלים מרמות גבוהות יותר של לחץ וחרדה עקב ההכרח להסתיר את נטייתם המינית מפני הסביבה (Brotman, Ryan, Jalbert & Rowe, 2002). הסתרת הנטייה המינית דורשת ניטור

מתמיד של ההתנהגויות בכל הסיטואציות, הכוללות לבוש, דיבור, הליכה ובחירת חברים ופעילויות (Tharinger & Wells, 2000), דבר שבוודאי צורך אנרגיות נפשיות רבות והוא בעל מחיר רגשי כבד. כמו כן, הדבר דורש השקעת מאמץ מתמיד, כך שלהט"בים שעדיין לא יצאו מהארון מוגבלים מבחינת מידת הפתיחות והשיתוף אליה הם מסוגלים להגיע עם הסובבים אותם והקרובים אליהם. ייתכן, מסיבה זו, שמידת האינטימיות שהם מסוגלים להגיע אליה עם סביבתם היא נמוכה יותר, בהשוואה ללהט"בים שיצאו מהארון.

בנוסף, להט"בים שטרם יצאו מהארון נמצאים בשלב מוקדם יותר של הכרה בזהותם המינית כך שיתכן שעדיין אינם שלמים איתה או שפשוט חוששים לחלוק עניין זה עם סביבתם. כלומר, מבחינת גיבוש זהותם המינית וזהותם בכלל, הם נמצאים בעמדת נחיתות לעומת להט"בים שכן יצאו מהארון, ובוודאי שלעומת הטרוסקסואלים, שכלל לא ניצבים בפני סוגיה זו ולא מתמודדים עם הקשיים הכרוכים בכך (Glover, Galliher & Lamere, 2009).

יתרה מכך, סיבה נוספת להבדלים המהותיים הקיימים בין להט"בים שעדיין נמצאים בארון לבין אלה שכבר יצאו מהארון קשורה לעצם היציאה מהארון, שהיא חוויה בעלת תפקיד קריטי בחייהם של להט"בים ומייצגת את הגעתם של להט"בים למצב שבו הם מספיק בטוחים בנטייתם המינית וחשים מספיק בנוח כדי לשתף את הסביבה בנטייה המינית שלהם. למעשה, להט"בים נוטים לצאת מהארון כשהם נמצאים בסביבה שידוע להם שתתמוך ותקבל את שונותם. סביבה זו היא כזו שמספקת ולידציה לנטייתם המינית וכזו שיכולה לספק מקור רגשי וחברתי חשוב שבו יוכלו להיעזר באם יזדקקו לתמיכה. חשיבותה של הימצאות בסביבה מקבלת כזו היא שסביבה כזו תורמת להשגת מושג עצמי (self-concept) חיובי. יציאה מהארון מעידה (ברוב המקרים אם לא בכולם) על כך שהלהט"בים גיבשו את נטייתם המינית (Brotman, Ryan, Jalbert & Rowe, 2002), שהיא היבט משמעותי בחייו של כל אדם, ובמיוחד בחייהם של להט"בים.

ניתן לראות, אם כך, שלהט"בים בארון ולהט"בים מחוץ לארון חווים חוויות פנומנולוגיות שונות ונמצאים במקומות שונים על ספקטרום גיבוש הזהות, ולכן נצפה במחקרנו למצוא הבדלים משמעותיים בגיבוש הזהות וברמות האינטימיות שלהם.

לאור כל האמור לעיל, נשער על קיומו של קשר חיובי בין גיבוש זהות לאינטימיות בקרב הטרוסקסואלים ולהט"בים. בנוסף, נשער שאצל להט"בים גיבוש הזהות יהיה פחות מזה של הטרוסקסואלים, ושמידת האינטימיות שלהם תהיה נמוכה יותר מזו של הטרוסקסואלים. אנו סבורים כי ימצא שוני בין מידת גיבוש הזהות והאינטימיות של הטרוסקסואלים לבין אלו של

מקביליהם הלהט"בים, וזאת בגלל אותם קשיים ייחודיים שלהט"בים חווים, שעלולים לגרום לעיכובים והפרעות בגיבוש זהותם ולרמת אינטימיות נמוכה יותר. בנוסף לכך, נבחן במחקרנו האם ישנם הבדלים בגיבוש הזהות ובאינטימיות בין להט"בים שיצאו מהארון ובין להט"בים שטרם יצאו מהארון. כמו כן, נבדוק 2 סוגי אינטימיות: אינטימיות רומנטית (במערכות יחסים) ואינטימיות חברית, המוגדרת כ"מערכת יחסים בינאישית הנבנית על בסיס רגשי איתן היוצר מחויבות חזקה בין המשתתפים ומושתתת על בחירה חופשית" (רוזנברג, 1985, עמוד 26). אנו ננסה להוסיף לגוף הידע הקיים בספרות ונבדוק האם ישנו קשר בין מידת האינטימיות הרומנטית לבין מידת האינטימיות החברית עבור משתתפי המחקר. נשער על מתאם חיובי בין אינטימיות רומנטית ואינטימיות חברית, כך שאינדיבידואל בעל רמת אינטימיות רומנטית גבוהה יהיה גם בעל רמת אינטימיות חברית גבוהה, ולהיפך.

לצורך בדיקת ההשערות, הועברו לנבדקים שאלון הבדק את מידת גיבוש זהותם ושני שאלונים הבדקים את רמת האינטימיות בחייהם בפן הרומנטי ובפן החברי. השאלונים הבדקים אינטימיות הועברו פעמיים, כאשר בפעם הראשונה התייחסו לאינטימיות רומנטית ובפעם השנייה לאינטימיות חברית. בנוסף, נבדקים נשאלו גם על פרטים דמוגרפיים בסיסיים (כמו גיל, מין, נטייה מינית וכיוצא בזה) (ראה נספח 1).

באופן ספציפי, נשער כי ימצא קשר חיובי בין גיבוש הזהות לבין רמת האינטימיות, כך שגם אצל הטרוסקסואלים וגם אצל להט"בים ככל שמידת גיבוש הזהות גבוהה יותר, כך רמת האינטימיות תהיה גבוהה יותר, ועל קשר חיובי בין אינטימיות רומנטית לחברית. בנוסף, נשער על קיומם של הבדלים במידת גיבוש הזהות וברמת האינטימיות בין הטרוסקסואלים ללהט"בים, כך שגיבוש הזהות ורמת האינטימיות של להט"בים יהיו נמוכים יותר מאשר בקרב הטרוסקסואלים. כמו כן, נשער על קיומם של הבדלים אלו גם בין הלהט"בים שטרם יצאו מהארון לבין אלו שכן יצאו מהארון, כך שמידת גיבוש הזהות ורמות האינטימיות יהיו נמוכות יותר בקרב אלה שלא יצאו מהארון מאשר בקרב אלה שכן יצאו מהארון. כלומר, באופן כללי בהתייחס לשלוש הקבוצות הללו, נשער שמידת גיבוש הזהות ורמות האינטימיות יהיו הכי גבוהות בקרב הטרוסקסואלים, פחות גבוהות בקרב להט"בים שיצאו מהארון והכי נמוכות אצל להט"בים שטרם יצאו מהארון. כמו כן, מאחר ומדובר בנושאים של אינטימיות וגיבוש זהות, מצאנו לנכון לבדוק גם את קיומו של אפקט אפשרי למגדר, ולכן הוא הוכנס כמשתנה ייחוס שני בנוסף על משתנה קבוצות המחקר.

שיטה

משתתפים

במחקר השתתפו 201 נבדקים, מתוכם 76 הטרוסקסואלים ו-125 להט"בים (33 בארון ו-92 מחוץ לארון). מבין נבדקי המחקר, היו 112 גברים ו-89 נשים. ההתפלגות המגדרית בקבוצות המחקר הייתה כדלקמן: 23 גברים ו-10 נשים בקבוצת הלהט"בים בארון, 62 גברים ו-30 נשים בקבוצת הלהט"בים מחוץ לארון, ו-27 גברים ו-49 נשים בקבוצת ההטרוסקסואלים. הנבדקים היו בגילאי 15-61 ($M=26.19, SD=7.30$). אחוזי הנבדקים שהיו אי פעם במערכת יחסים רומנטית היו 51.5% עבור להט"בים בארון, 84.6% עבור להט"בים מחוץ לארון ו-93.6% עבור הטרוסקסואלים. משתתפי המחקר גויסו באינטרנט מפורומים ואתרים חברתיים, שחלקם שייכים לקהילה הלהט"בית. על מנת למנוע הטיות בשיטת מילוי השאלון ובתנאים בעת מילוי השאלון, את השאלון מילאו המשתתפים באותו אופן, דרך האינטרנט. הבסיס להסכמת הנבדקים למלא את השאלון היה התנדבותי.

כלים

במחקר השתמשנו במספר שאלונים לבדיקת מידת גיבוש הזהות ורמת האינטימיות של הנבדקים. השאלון באמצעותו נבדקה מידת גיבוש הזהות היה שאלון זיהוי האני (AEIS), שחובר על ידי צוריאל. השאלון נבדק ותוקף, ונעשו בו שימושים במספר מחקרים בארץ. מתוך השאלון, השתמשנו ב-23 פריטים הרלוונטיים למחקרנו. הפריטים בשאלון הם בסולם ליקרט על סקאלה בין 1 (לגמרי לא נכון) ל-7 (לגמרי נכון) (ראה נספח 2). בשאלון ישנם 9 פריטים הפוכים, והם פריטים מספר 2,3,8,12,15,16,21,23.

המהימנות הפנימית של פריטי שאלון ה-AEIS בהם השתמשנו נבדקה, על מנת לוודא שאף אחד מהם לא פוגע בה. אלפא קרונבאך נמצאה כגבוהה מאוד (0.90), ולא נמצאו פריטים המחלישים את המהימנות הפנימית. להלן דוגמאות לפריטים מהשאלון: "אני אדם היודע מיהו ומה הוא רוצה מהחיים", "לעיתים קרובות אני שואלת את עצמי מי אני, מה אני ומה אני בכלל רוצה בחיים" (כספי, 1993).

בדיקת רמת האינטימיות התבצעה באמצעות שני כלים. הראשון, "סקאלת הכלת האחר בעצמי" (IOS), שחובר על ידי Aron, Aron & Smollan. לשאלון נתייחס מעתה והלאה כאל "מדד הכלת האחר בעצמי", מאחר והוא מייצג חפיפה/אינטימיות מרבית שהושגה עם האחר. השאלון מכיל

פריט אחד בעל 7 רמות, כאשר בכל רמה ישנם שני עיגולים במידות חפיפה שונות, החל מחוסר חפיפה וכלה בחפיפה גבוהה מאוד (Aron, Aron & Smollan, 1992). הפריטים מוספרו על סולם ליקרט מ-1 עד 7, כאשר 1 מייצג חוסר חפיפה ו-7 מייצג חפיפה גבוהה מאוד (ראה נספח 3). השאלון השלישי בו השתמשנו הינו "שאלון האינטימיות" שחובר על ידי שרבני (1974), אליו נתייחס מעתה כאל "מדד האינטימיות". מהימנותו ותקפותו של השאלון נבדקו במחקרים רבים ובתרבויות שונות (חלק, 1998). התבססנו על פריטים בשאלון הרלוונטיים למחקרנו, כמו גם על פריטים מהשאלון שעברו אדפטציה מבחינת הניסוח כדי להתאים למחקר. בסך הכל, השתמשנו ב-11 פריטים משאלון זה. דוגמא לפריט מהשאלון- "אני יודע כיצד הוא מרגיש לגבי דברים גם מבלי שיספר לי". הפריטים בשאלון נמצאים על סקאלה הנעה בין 1 (לא נכון לגמרי) ל-7 (נכון לגמרי) (רוזנברג, 1985) (ראה נספח 4). כל אחד משאלוני האינטימיות הועבר פעמיים, פעם אחת לגבי אינטימיות רומנטית ובפעם השנייה לגבי אינטימיות חברית.

תוצאות

תחילה, לפני בדיקת השערות המחקר, נבדקו הקורלציות בין שני מדדי האינטימיות (מדד ה-IOS ומדד שאלון האינטימיות של שהרבני) הן לגבי אינטימיות רומנטית והן לגבי אינטימיות חברית, על מנת לראות שהם אכן תואמים זה לזה ובודקים את אותו הדבר. המתאם לגבי שני התחומים נמצא כחיובי, גבוה ומובהק: $r(199)=0.76$, $p<.0001$ לגבי אינטימיות רומנטית ו- $r(199)=0.59$, $p<.0001$ לגבי אינטימיות חברית. לאחר מכן, פנינו לבחון את המתאמים בין האינטימיות הרומנטית לחברית, עבור כל מדד בנפרד, כחלק מהשערתנו הראשונה. המתאמים בין שני סוגי האינטימיות נמצאו כחיוביים, גבוהים ומובהקים: $r(199)=0.30$, $p<.0001$ עבור מדדי האינטימיות ו- $r(199)=0.36$, $p<.0001$ עבור מדדי הכלת העצמי באחר. בהמשך לבדיקת ההשערה הראשונה, פנינו לבחון את המתאמים בין גיבוש הזהות למדדי האינטימיות השונים עבור המדגם כולו. כמו כן, חושבו מתאמים אלה עבור כל קבוצת מחקר בנפרד (ראה טבלה 1).

טבלה 1- מתאמים בין מדד גיבוש הזהות למדדי האינטימיות:

הכלת העצמי באחר- חברי	אינטימיות חברית	הכלת העצמי באחר- רומנטי	אינטימיות רומנטית	
0.20**	0.19**	0.30***	0.33***	כלל המדגם
0.29	0.15	0.27	0.29	להט"בים בארון
0.17	0.16	0.21*	0.27*	להט"בים מחוץ לארון
0.07	0.21	0.34**	0.33**	הטרנסקסואלים

* $p<.05$, ** $p<.01$, *** $p<.0001$

כפי שניתן לראות, השערתנו הראשונה אוששה, מאחר והקשרים ששיערנו עליהם בין המדדים השונים נמצאו כחיוביים עבור המדגם כולו. כזכור, השערתנו השנייה הייתה שיימצאו הבדלים במידת גיבוש הזהות והאינטימיות הרומנטית והחברית בין להט"בים בארון, להט"בים מחוץ לארון והטרנסקסואלים, כך שהנמוכות ביותר יהיו

של להט"בים בארון, גבוהות יותר יהיו אצל להט"בים מחוץ לארון והגבוהות ביותר יהיו אצל הטרוסקסואלים. לצורך בדיקת השערה זו, נערכו מבחני שונות דו-גורמיים עבור כל אחד מהמשתנים הרלוונטיים (קרי, מדד גיבוש הזהות, מדדי האינטימיות הרומנטית והחברית ומדדי הכלת העצמי באחר הרומנטי והחברי), כאשר משתני הייחוס היו קבוצת המחקר (הטרוסקסואלים/ להט"בים בארון/ להט"בים מחוץ לארון) ומגדר.

בניתוח השונות עבור מדד **גיבוש הזהות** נמצאו הבדלים בין קבוצות המחקר, כך שמידת גיבוש הזהות של הטרוסקסואלים הייתה גבוהה במובהק מזו של להט"בים בארון אך אינה גבוהה מזו של להט"בים מחוץ לארון. כמו כן, מידת גיבוש הזהות של להט"בים מחוץ לארון לא הייתה שונה במובהק מזו של להט"בים בארון. לא נמצאו הבדלי מגדר $[F(1, 195)=0.39, n.s]$ או אינטראקציה מובהקת עם מגדר $[F(2,195)=0.25, n.s]$ (ראה טבלה 2).

טבלה 2- ממוצעים וסטיות תקן (בסוגריים) בגיבוש זהות לפי קבוצות המחקר :

גיבוש זהות	
102.64a (26.13)	להט"בים בארון
111.33ab (23.53)	להט"בים מחוץ לארון
117.32b (16.27)	הטרוסקסואלים
4.16*	F

* $p < .05$

בנוגע להבדלים במידת האינטימיות הרומנטית, בשני המדדים נמצא אפקט מובהק לקבוצת המחקר (עבור מדד האינטימיות הרומנטית- $F(2,195)=8.13, p < .001$, ועבור הכלת העצמי באחר- $F(2,195)=7.49, p < .001$), כך שהאינטימיות הרומנטית בקרב הטרוסקסואלים וזו של להט"בים מחוץ לארון היו שתיהן גבוהות במובהק מזו של להט"בים בארון, אך לא נמצאו כשונות זו מזו. כמו כן, נמצא אפקט מובהק למגדר (עבור מדד האינטימיות הרומנטית- $F(1,195)=19.61, p < .0001$, ועבור הכלת העצמי באחר- $F(1,195)=7.56, p < .01$), כך שהאינטימיות הרומנטית הייתה גבוהה יותר במובהק אצל נשים מאשר אצל גברים (ראה טבלה 3).

טבלה 3- ממוצעים וסטיות תקן (בסוגריים) למדדי האינטימיות הרומנטית לפי קבוצות המחקר

ומגדר :

הכלת העצמי באחר			אינטימיות רומנטית			
מעבר למגדר	גברים	נשים	מעבר למגדר	גברים	נשים	
3.76a (2.57)	3.17b (2.42)	5.10a (2.51)	47.61a (26.17)	39.48b (27.09)	66.30a (9.18)	להט"בים בארון
5.44b (2.02)	5.03b (2.06)	6.31a (1.65)	63.10b (14.39)	60.77b (15.18)	68.07a (11.24)	להט"בים מחוץ לארון
5.62b (1.68)	5.96a (1.29)	5.43a (1.85)	66.63b (12.52)	66.52a (7.73)	66.69a (14.58)	הטרנסקסואלים

בנוסף לאפקטים הראשיים נמצאו אינטראקציות מובהקות בין קבוצת המחקר ובין מגדר במדדי האינטימיות הרומנטית (עבור האינטימיות הרומנטית- $F(2,195)=7.42, p<.001$, ועבור מדד הכלת העצמי באחר- $F(2,195)=5.81, p<.01$). לצורך בחינת האפקטים הפשוטים, הושוו קבוצות המגדר בכל קבוצת מחקר. ניתן לראות שמידת האינטימיות הרומנטית של נשים הייתה גבוהה מזו של גברים אצל להט"בים בארון (עבור האינטימיות הרומנטית- $t(30)=4.22, p<.001$, ועבור מדד הכלת העצמי באחר - $t(31)=2.08, p<.05$) ומחוץ לארון (עבור האינטימיות הרומנטית- $t(89)=2.31, p<.05$, ועבור מדד הכלת העצמי באחר- $t(67)=3.18, p<.01$, אך לא כך אצל הטרנסקסואלים, אצלם לא נמצא הבדל מובהק בין המינים (עבור האינטימיות הרומנטית- $t(74)=0.06, n.s$, ועבור מדד הכלת העצמי באחר - $t(74)=-1.33, n.s$).

בנוגע להבדלים במידת האינטימיות החברית, בשני המדדים נמצא אפקט מובהק לקבוצת המחקר ($F(2,195)=3.67, p<.05$ ו- $F(2,195)=7.71, p<.001$, בהתאמה), כך שהאינטימיות החברית בקרב להט"בים מחוץ לארון הייתה גבוהה במובהק מזו של להט"בים בארון אך לא שונה מזו של הטרנסקסואלים. כמו כן, האינטימיות החברית בקרב הטרנסקסואלים הייתה גבוהה במובהק מזו של להט"בים בארון. לא נמצאו הבדלי מגדר $F(1,195)=1.16, n.s$ ו-

$F(1,195)=0.53, n.s$, בהתאמה] או אינטראקציות מובהקות עם מגדר $F(2,195)=0.35, n.s$ ו-

$F(2,195)=1.66, n.s$, בהתאמה] (ראה טבלה 4).

טבלה 4- ממוצעים וסטיות תקן (בסוגריים) של קבוצות המחקר במדדי האינטימיות החברית:

הכלת העצמי באחר- חברי	אינטימיות חברית	
4.24a (1.75)	56.55a (15.36)	להט"בים בארון
5.59b (1.45)	63.55b (11.33)	להט"בים מחוץ לארון
5.37b (1.40)	62.12b (12.73)	הטרנסקסואלים

מנתונים אלה ניתן לראות שהשערותנו השנייה אוששה בחלקה, כאשר להט"בים בארון אכן היו בעלי רמות אינטימיות (רומנטיות וחברית) נמוכות במובהק משל להט"בים מחוץ לארון והטרנסקסואלים, אך שתי הקבוצות האחרונות לא היו שונות במובהק ברמות האינטימיות שלהן. בדומה לכך, רמת גיבוש הזהות של להט"בים הייתה אכן נמוכה במובהק מזו של הטרנסקסואלים, אולם זה היה ההבדל היחיד בין הקבוצות במדד זה.

דין

גיבוש זהות ואינטימיות הם מהנושאים החשובים והקריטיים בהתפתחות האדם (Novak & Pelaez, 2004; Furman & Shaffer, 2003; Montgomery, 2005). במחקרנו רצינו לבדוק נושאים אלה בהקשר להטרסקסואלים ולהט"בים. הספרות בנושאים אלה היא אינסופית, אולם למרות שמדובר בה על הקשר בין שני המושגים הללו, יש מחסור במחקרים שבודקים באופן כמותני את הקשר ביניהם, והמחקרים כיום מתמקדים בו באופן איכותני בלבד. בדומה לכך, בספרות ישנם מחקרים רבים המצביעים על הקשר האיכותני בין סוגי אינטימיות שונים (וביניהם אינטימיות רומנטית וחברית), אך אין התייחסות כמותנית לכך (Meeus, Ledema, Helsen, & Vollebergh, 1999). במחקרנו בחרנו להתייחס לנושא ולבדוק את חוזקם של הקשרים בין המושגים הללו. כמו כן, ביקשנו להשוות בין רמות גיבוש הזהות והאינטימיות של להט"בים בארון, להט"בים מחוץ לארון והטרסקסואלים, וזאת בהתבסס על מחקר רב שתורם להנחה שרמות אלה יהיו שונות בין הקבוצות (Glover, Galliher & Lamere, 2009; Furman & Shaffer, 2003; Tharinger & Wells, 2000; Day & Schoenrade, 1997; Brotman, Ryan, Jalbert & Rowe, 2002; Maguen, Floyd, Bakeman & Armistead, 2002; Corrigan & Matthews, 2003), כך שלהט"בים בארון יהיו בעלי הרמות הנמוכות ביותר, הטרסקסואלים יהיו בעלי הרמות הגבוהות ביותר ולהט"בים מחוץ לארון יהיו ביניהם. כאמור, מטרתנו הראשונה במחקר הייתה לבחון את דפוס הקשרים בין מדד גיבוש הזהות למדדי האינטימיות, כמו גם בין שני מדדי האינטימיות. מחקרנו אושש את קיומם של קשרים בין גיבוש הזהות לסוגי האינטימיות, כאשר הקשר בין גיבוש הזהות לאינטימיות הרומנטית נמצא כמובהק ובינוני בעוצמתו, וזה שבינו לבין האינטימיות החברית נמצא כמובהק אך חלש בעוצמתו. פרשנות אחת לממצא זה היא שאינטימיות רומנטית משחקת תפקיד משמעותי יותר בגיבוש הזהות, ממצא שאינו נוגד את ההיגיון, מאחר וידוע שאינטימיות זו היא בעלת חשיבות קריטית בחיי האדם ותורמת רבות לזהות המתפתחת שלו (Furman & Shaffer, 2003; Shaffer, 2009; Montgomery, 2005). יחד עם זאת, אין לשכוח שגם אינטימיות חברית משחקת תפקיד בגיבוש הזהות, כאשר קשרים חברתיים בגיל ההתבגרות ואחריו עולים בחשיבותם אל מול קשרים

משפחתיים שהיו חזקים יותר בגילאים צעירים יותר, ועוזרים לעצב את זהותו של האדם (Elizur, & Mintzer, 2001). המשפט המוכר "אמור לי מיהם חבריך ואומר לך מי אתה" ממחיש את הקשר בין החברויות להוויה העצמית של אינדיבידואל.

בבחינת הקשר בין שני סוגי האינטימיות, המתאמים נמצאו כמובהקים ובעלי עוצמה בינונית. ממצא זה תואם למחקרים קודמים, לפיהם קשר עם בני הגיל, בייחוד החברים הכי טובים, הופך למקור חשוב לתמיכה חברתית ומידע בנוגע לקשרים רומנטיים, ומהווה בסיס בטוח לחקירה של פרטנרים רומנטיים (Scharf & Mayseless, 2001). בנוסף, כפי שמצוין בספרות, בשל הדמיון בין קשרים רומנטיים וחבריים, סביר שמתבגרים יפתחו ציפיות לקשר רומנטי בהתבסס על חוויותיהם בקשר חברי (Ha, Overbeek, de Greef, Scholte & Engels, 2010).

בבחינת הקשרים הספציפיים בין מדדי גיבוש הזהות והאינטימיות בקרב כל אחת מקבוצות המחקר בנפרד, לא נמצא הבדל משמעותי בחוזק המתאמים עבור הקבוצות השונות (קרי, המתאם בין גיבוש זהות לאינטימיות רומנטית, למשל, היה דומה עבור כל אחת מהקבוצות, ועמד על 0.30 בקירוב). למרות זאת, אין לפרש ממצא זה כך שאינטימיות (רומנטית/חברית) משחקת את אותן תפקיד והיא בעלת אותה משמעות וחשיבות בחיי האינדיבידואל, בין אם הוא הטרוסקסואל או להט"ב. הספרות המחקרית מלאה במחקרים המראים את חשיבותה המיוחדת של אינטימיות רומנטית (וגם חברית, במידת מה) עבור להט"בים, וזאת בהשוואה להטרוסקסואלים (Bauermeister et al., 2010; Tharinger & Wells, 2000; Furman & Shaffer, 2003).

בנוגע להבדלים הצפויים בגיבוש הזהות ובאינטימיות בקרב שלוש הקבוצות, נתגלו כמה ממצאים, כאשר חלקם היו בלתי צפויים. תחילה, נמצא שגיבוש הזהות של להט"בים בארון אכן קטן במובהק מזה של הטרוסקסואלים, אך אינו קטן במובהק מזה של להט"בים מחוץ לארון. לחוסר השוני הזה יכולות להיות כמה סיבות. ראשית, ייתכן שההגדרה הבינארית של בארון/מחוץ לארון איננה מספיקה או רגישה מספיק. יכולה להיות שונות רבה בין אנשים המחשיבים את עצמם כנמצאים בארון וגם בין אנשים המחשיבים את עצמם מחוץ לארון. ההיחשפות מבחינת הנטייה המינית יכולה להתבצע בפני קהלים שונים ומספר שונה של אנשים (Cole, Kemeny, Taylor, & Visscher, 1996). כך ייתכן שאדם יהיה בארון ולא יספר לאף אחד, או שיספר לכל חבריו אך לא למשפחתו ועדיין יחשיב את עצמו כנמצא בארון. פתרון אחד שעשוי היה להניב תוצאות אחרות הוא להפוך את ההימצאות בארון למדד בסולם קוואזי-רווח, כלומר להוסיף דרגות ביניים

מספריות. הסבר משכנע יותר לחוסר ההבדל הזה הוא שזהו לא המיקום של האינדיבידואל הלהט"בי ביחס לארון, אלא דווקא כמה זמן עבר מאז ההכרה בנטייה המינית שלו והתהליך הפנימי שהספיק לעבור. סביר מאוד להניח שאינדיבידואל שאך עתה הכיר בנטייתו המינית השונה יהיה בעל גיבוש זהות פחות מזה של אחר שהכיר בנטייה זו כבר מזמן והספיק לעבור תהליכים פנימיים משמעותיים בקשר לכך ולערוך אינטגרציה של נטייתו המינית יחד עם הזהות הכללית שלו (Furman & Shaffer, 2003; Tharinger & Wells, 2000). אחרי הכל, ההכרה בעצם השונות מבחינת הנטייה המינית גוררת אחריה קשיים ואתגרים שעל האינדיבידואל הלהט"בי להתמודד עימם (Day & Schoenrade, 1997; Brotman, Ryan, Jalbert & Rowe, 2002; Meyer, 2005),

ולכן משך הזמן מאז ההכרה העצמית בנטייה המינית עשוי להוות מדד טוב יותר לבחינת ההבדלים בגיבוש הזהות, ייתכן שאולי יחד עם המדד המעודכן של ההימצאות בארון (על סולם רחב יותר בעל סקאלה של 1 עד 5, לדוגמה). יתרה על כך, ניתן לראות את השהייה בארון של להט"בים לא רק כמערבת חיים כפולים, אסטרטגיות ניהול-עצמי יומיומיות וקשיים אלא גם כמרחב מוגן שמאפשר עיצוב חיים להט"ביים וכאסטרטגיית הסתגלות להתמודדות עם חברה המאורגנת סביב נורמטיביות הטרנסקסואלית, ובכך השהייה בארון מאפשרת גיבוש זהות באופן שונה אך כזה שמיטיב עם להט"בים (Seidman, Meeks, & Traschen, 1999).

ממצא נוסף שהתגלה הוא שאין הבדל מובהק בין הטרנסקסואלים לבין להט"בים מחוץ לארון באף אחד מהמדדים (לא בגיבוש הזהות ולא ברמת האינטימיות הרומנטית או החברית). במבט ראשון ממצא זה מפתיע, אך במחשבה עמוקה יותר ניתן לחשוב על הסברים משכנעים לכך. היציאה מהארון סביר שתתרחש לאחר תקופה לא קלה של התמודדות עם אותם קשיים הפוקדים את אוכלוסיית הלהט"בים. ההתגברות על אותם אתגרים וההיפטרות מהקשיים והלחצים הנלווים להיות אדם שייך למיעוט מיני מסירה מכשולים שבעבר היו קיימים ויכלו לפגוע במידת האינטימיות של האדם עם חבריו או עם בני זוג פוטנציאליים, ומביאה למידת גיבוש זהות רבה ומתקדמת יותר (Glover, Galliher & Lamere, 2009; Day & Schoenrade, 1997). אדם שניהל חקירה לגבי עצמו והשיג מחויבות בקשר לזהותו, הוא זה שיהיה בעל זהות מגובשת ויציבה, כפי שטען מרסיה (Novak & Pelaez, 2004).

נקודת מבט אחרת ממנה ניתן להסתכל על הנושא היא שאדם המחליט לצאת מהארון בעצם עורך התאמה בין העצמי הפנימי והאותנטי שלו, מי שהוא באמת, לבין העצמי שלו כפי שאחרים מכירים אותו בפומבי, ובכך מבטל את הסתירה בין העצמי האמיתי שלו לבין זה שמוצג (ואף

מבויס) בעיני החברה. לכן סביר להניח שאדם זה הוא בעל מידת גיבוש זהות ועצמי מפותחים יותר ושלמים יותר (Furman & Shaffer, 2003; Tharinger & Wells, 2000; Seidman, Meeks, &) (Traschen, 1999).

ממצא נוסף שהתגלה הוא שרמות האינטימיות (הרומנטיות והחברית) של להט"בים בארון אכן היו קטנות במובהק מאלה של להט"בים מחוץ לארון ושל הטרוסקסואלים, בהתאם להשערתנו ומאותן סיבות שצוינו קודם לכן. בנוגע לאינטימיות הרומנטית, סיבה אפשרית להבדלים היא שלהט"בים בארון התנסו הכי פחות במערכות יחסים (וחלק לא קטן מהם כלל לא היו במערכת יחסים) בהשוואה ללהט"בים מחוץ לארון ולהטרוסקסואלים. ואכן מצאנו במחקרנו שאחוז הלהט"בים בארון שהיו במערכת יחסים רומנטית היה נמוך משמעותית מזה של הלהט"בים מחוץ לארון ושל הטרוסקסואלים.

לבסוף, נמצאה אינטראקציה בין קבוצת המחקר למגדר בשני מדדי האינטימיות הרומנטית. נמצא שבעוד שההבדלים באינטימיות של קבוצות המחקר בקרב גברים זהים למגמה הכללית (להט"בים בארון נמוכים במובהק מבחינת האינטימיות מהטרוסקסואלים אך לא מלהט"בים מחוץ לארון, ולהט"בים מחוץ לארון לא שונים במובהק מהטרוסקסואלים), הדבר אינו נכון אצל נשים, אצלן אין אף הבדל מובהק בין הקבוצות. כמו כן, מידת האינטימיות הרומנטית בקרב גברים הייתה נמוכה מזו שבקרב נשים, אולם אך ורק בקרב להט"בים (בארון ומחוץ לארון) ולא בקרב הטרוסקסואלים. הסבר אפשרי לממצאים אלו נעוץ בקיומם של מכשולים וקשיים בקשרים בין גברים להט"בים שאינם קיימים עבור נשים להט"ביות, ובספרות אכן מצוין שקשיים רבים יותר מדווחים במערכת יחסים רומנטית של שני גברים מאשר באלה של שתי נשים (Leaper &)

(Anderson, 1997).. כך לדוגמא, עבור להט"בים בארון הסכנה להיחשף גדולה יותר בקרב גברים, מאחר וקרבה פיזית גדולה בין שני גברים עלולה לעורר חשד ותמיהה לגבי מהות הקשר, אך לא כך אצל נשים (Craig-Bray, Adams, & Dobson, 1988). היעדרם של אותם קשיים (או קיומם ברמה פחותה) עשוי להסביר מדוע אין שוני ברמות האינטימיות של שלוש קבוצות הנשים במחקר. הסבר נוסף לכך שרמות האינטימיות הרומנטית של גברים להט"בים נמצאו כקטנות מאלה של נשים להט"ביות יכול להיות קשור לכך שחלק מהגברים ההומוסקסואלים והביסקסואלים לא נמצאים ואינם מעוניינים במערכת יחסים קבועה ואקסקלוסיבית (Furman & Brown, 1999). מיותר לציין שבהיעדר מערכת יחסים כזו, לא ניתן להגיע לרמת אינטימיות גבוהה בפר הרומנטי.

כמו בכל מחקר, חשוב להכיר בקיומן של מגבלות מסוימות בהכללת הממצאים. נבדקי המחקר היו רובם ככולם יהודים חיים במדינה מערבית, מתוקנת וחופשית באופן יחסי, ולא מן הנמנע שהתוצאות יהיו שונות במדינות חופשיות פחות, בהן הגישה כלפי הומוסקסואליות פחות סובלנית (ובייחוד במדינות בהן הומוסקסואליות נחשבת לעבירה מוסרית, לבלתי לגיטימית ואפילו לפשע שדינו מוות, כמו בחלק ממדינות ערב). באופן דומה, הרוב המכריע של הנבדקים שייכים לחברה החילונית, ועקב הגישה של החברה המסורתית, הדתית ובייחוד החרדית בארץ, אין אפשרות להכליל את הממצאים לפלחים אלה של האוכלוסיה ללא הרצת המחקר גם עבור אוכלוסיות אלה. ישנן שתי נקודות מתודולוגיות שצריך לתת גם עליהן את הדעת. הראשונה נוגעת לכך שמספר הנבדקים בקבוצת הלהט"בים בארון היה נמוך יחסית ($n=33$) והיווה אחוז קטן יחסית מהמדגם. באופן דומה, מספר הנשים היה קטן במידת מה מזה של הגברים, אולם היה מספיק גבוה כך שאפשר להסיק במידת בטחון גבוהה למדי שהדבר לא השפיע מאוד על התוצאות. יחד עם זאת, המדגם לא היה מאוזן מגדרית בקבוצות השונות, ובעוד שאצל שתי קבוצות הלהט"בים מרבית הנבדקים היו גברים, אצל הטרוסקסואלים מרבית הנבדקים היו נשים.

בראייה לעתיד, מחקר זה פותח דלת להמשך חקירה בתחום של הקשר בין גיבוש זהות לאינטימיות, במיוחד מבחינת האספקט הכמותני. נכון לעכשיו, המחקר בתחום מתמקד בן האיכותני. מחקר כמותני יהווה נוסף בתחום ויאפשר הסקת מסקנות המגובות בנתונים מספריים קונקרטיים. בנוסף ליתרונות התיאורטיים האפשריים, המשך מחקר בתחום יכול להיות מאוד משמעותי מבחינה פרקטית. המשך החקירה לגבי גיבוש הזהות של להט"בים, עם דגש על מרכיביו השונים (אותנטיות, משמעותיות, הכרה חברתית וכו') יכול לספק חלון הצצה רחב יותר מזה שקיים כרגע לגבי חייהם ותחושותיהם של חברי המיעוט הלהט"בי. ידע נוסף בתחום עשוי לעזור לחשוב על התערבויות טיפוליות וחברתיות ברמת הפרט כמו גם ברמת המאקרו עבור אוכלוסיה זו. באופן ספציפי, מטפלים יהיו בעלי יכולת הבנה טובה יותר של הקשיים העומדים בפני להט"בים והאספקטים בהם הם זקוקים לעזרה רבה יותר. כמו כן, בארגוני סיוע ללהט"בים יוכלו באופן דומה להתמקד באותם אספקטים בעייתיים ולספק הדרכה ותמיכה ממוקדת יותר.

בנוסף לכך, הידיעה שהפרופיל הפסיכולוגי/רגשי של להט"בים מחוץ לארון ושל הטרוסקסואלים (כפי שמתבטא במדדי גיבוש הזהות והאינטימיות) אינו שונה יכולה להיות מועילה פסיכולוגית וגם הסברתית עבור הקהילה כ"קונטרה" מול היוצאים כנגד אורח חיים הומוסקסואלי בטענה שהוא פחות טוב או מספק מאשר הטרוסקסואלי הנורמטיבי. ספציפית, הידיעה שלהט"בים מסוגלים להגיע לאינטימיות רבה במערכות היחסים הרומנטיות שלהם עשויה לתרום להפרכת

הסטריאוטיפ לגבי חוסר יכולתם או רצונם של להט"בים (ובעיקר גברים) ככלל לקיים מערכות יחסים רומנטיות יציבות וממושכות (Tharinger & Wells, 2000), סטריאוטיפ שהושרש אף בקרב חלק מחברי הקהילה. הדבר עשוי גם לעזור להורים מסוימים ללהט"בים, שחוששים שיהיה קשה לילדם למצוא זוגיות ואהבה (Elizur & Mintzer, 2001). לכן, מודעות לממצאי המחקר יכולה לעזור גם ללהט"בים ולהוריהם.

תוצאות המחקר עוררו מספר תהיות ושאלות להמשך. מאחר והמחקר התייחס ללהט"בים כאל קבוצה ולא לתתי-קבוצות המרכיבות אותה (לסביות, הומוסקסואלים, ביסקסואלים וטרנסג'נדרים), לא ניתן להשוות ביניהן ולראות האם ישנם הבדלים ברמות גיבוש הזהות והאינטימיות של כל אחת מארבע הקבוצות הללו. יהיה מעניין לרדת לרמת רזולוציה גבוהה יותר ולבחון את דפוס התוצאות עבור הקבוצות הללו בנפרד. בנוסף, מאחר ולא הייתה הגבלת גיל במחקר, יהיה מעניין לראות את דפוס התוצאות עבור קבוצת גיל מסוימת, נאמר מגיל ההתבגרות ועד לבגרות המוקדמת ומעט אחרי כן (עד אמצע שנות העשרים, למשל). מאחר וזאת התקופה בה אנשים בכלל ולהט"בים בפרט מתמודדים עם רוב סוגיות הזהות והאינטימיות בחייהם באופן המשמעותי ביותר, כדאי לבחון קבוצת גיל זו באופן ספציפי.

ניתן לחשוב על מחקרי המשך רבים. בראש ובראשונה, כדאי לשחזר את המחקר בחברות בעלות אופי ומאפיינים זהים ושונים מישראל, תוך כדי שימוש במדגם מאוזן מגדרית ומאוזן מבחינת קבוצות המחקר. גם בחינת ארבע הקבוצות המרכיבות את האוכלוסיה הלהט"בית היא מאוד רצויה ותשמש מחקר המשך אינפורמטיבי. זווית נוספת ממנה כדאי לצאת היא כזו של רזולוציה גבוהה יותר של מדידת הנתונים. הכנסת מדדים רגישים יותר למיקום ביחס לארון למשל (סקאלה רחבה יותר, זמן מאז ההכרה בנטייה המינית, לכמה אנשים סיפר האינדיבידואל על נטייתו המינית וכו') עשויה לאפשר תוצאות מדויקות יותר.

וכמובן, ניתן להשתמש במדדים אופרציונליים נוספים לאינטימיות, כגון מספר החברים הקרובים או בני הזוג לשעבר, משך הקשרים הרומנטיים, טיב הזוגיות או החברות (לפי מידת סיפוק ממנה למשל), מידת הקרבה לחברים מאותו המין ומהמין האחר, ועוד.

לסיכום ניתן לומר שהמחקר מאפשר זווית חדשה לבחינת הידע בנושא גיבוש זהות ואינטימיות ומוסיף לגוף הידע המחקרי הקיים, תוך התייחסות כמותנית שהייתה חסרה עד כה בהקשר זה. חשיבותו של המחקר משמעותית לקהילה הלהט"בית, מאחר והמחקר בוחן מה קורה באופן ספציפי עבור חבריה בהשוואה ליתר האוכלוסיה. מסקנותיו של המחקר בהחלט מוסיפות לידע הקיים בנושא ופותחות אופקים חדשים אפשריים למחקרי המשך. השלכותיו האפשריות של

המחקר קיימות גם בפן התיאורטי וגם בפן היישומי, ובפרט בעזרה, מתן סיוע ותמיכה לאוכלוסיה הלהט"בית העוברת חוויות פנומנולוגיות ייחודיות וקשות. יש להעמיק ולחקור את הנושא, ביחוד על רקע גל ההתאבדויות של צעירים להט"בים בארה"ב ובישראל בתקופה האחרונה (Purple Day", 2010 ; זאק, 2011). המשך המחקר בנושא יהיה ברוך ויוכל לסייע לאינדיבידואלים רבים, ובאופן רחב יותר לכולנו כחברה על ידי הבנה טובה יותר של אלמנטים מהותיים בחיי האדם ובפרט עבור אוכלוסיה המהווה מיעוט ומתמודדת עם אתגרים קשים ויוצאי דופן בחייה.

ביבליוגרפיה

זאק, ד. (2011). סלבס למען הקהילה הגאה: השתתפו בקמפיין נגד התאבדות בקרב גייז.

<http://www.mako.co.il/pride-news/local/Article-319c1c33159c231006.htm>

חלק, ס. (1998). אינטימיות של נשים וגברים עם בני זוגם, דפוס ההיקשרות ויחסים עם ההורים בעבר ובהווה. חיפה: אוניברסיטת חיפה.

כספי, ז. (1993). הקשר בין תפקיד מיני אצל נערות לבין זהות אני, שיפוט מוסרי, לכידות והסתגלות משפחתית. רמת גן: אוניברסיטת בר אילן.

רוזנברג, מ. (1985). אינטימיות כלפי הורים וחברים של ילדים למשפחות גרושות. חיפה: אוניברסיטת חיפה.

Aron, A., Aron E. N., & Smollan, D. (1992). Inclusion of other in the self scale and the structure of interpersonal closeness. *Journal of Personality and Social Psychology, 63*, 596-612.

Bauermeister, J.A, Johns, M.M, Sandfort, T.G, Eisenberg, A., Grossman, A.H & D'Augelli, A.R (2010). Relationship Trajectories and Psychological Well-Being among Sexual Minority Youth. *Journal of Youth Adolescence, 39*, 1148–1163.

Brotman, S., Ryan, B., Jalbert, Y. & Rowe, B. (2002). The Impact of Coming Out on Health and Health Care Access. *Journal of Health & Social Policy, 15*(1), 1-29.

Cole, S.W, Kemeny, M.W, Taylor, S.E & Visscher, B.R (1996). Elevated Physical Health Risk among Gay Men who Conceal Their Homosexual Identity. *Health Psychology, 15* (4), 243-251

Corrigan, P.W & Matthews, A.K (2003). Stigma and disclosure: Implications for coming out of the closet. *Journal of Mental Health, 12* (3), 235-248.

Craig-Bray L., Adams, G.R & Dobson, W.R (1988). Identity Formation and Social Relations during Late Adolescence. *Journal of Youth and Adolescence, 17* (2), 173-187.

Day, N. E & Schoenrade, P. (1997). Staying in the closet versus coming out: Relationships between communication about sexual orientation and work attitudes. *Personnel Psychology, 50* (1), 147- 164.

Elizur, Y. & Mintzer, A. (2001). A Framework for the Formation of Gay Male Identity: Processes Associated with Adult Attachment Style and Support From Family and Friends. *Archives of Sexual Behavior, Vol. 30* (2), 143-167.

Elizur, Y. & Ziv, M. (2001). Family Support and Acceptance, Gay Male Identity Formation, and Psychological Adjustment: A Path Model. *Family Process, 40*(2), 125-144.

Furman, W. & Brown, B.B. (1999). The development of romantic relationships in adolescence. Cambridge, England: Cambridge University Press.

- Furman, W. & Shaffer, L.(2003). The Role of Romantic Relationships in Adolescent Development. *Journal of Adolescent Romantic Relations and Sexual Behaviors*, 26 (4), 67-87.
- Glover, J.A, Galliher, R.V & Lamere, T.G (2009). Identity Development and Exploration among Sexual Minority Adolescents: Examination of a Multidimensional Model. *Journal of Homosexuality*, 56, 77-101.
- Ha, T., Overbeek, G., de Greef, M., Scholte, R. & Engels, R. (2010). The importance of relationships with parents and best friends for adolescents' romantic relationship quality: Differences between indigenous and ethnic Dutch adolescents. *International Journal of Behavioral Development*, 34 (2), 121–127.
- Kroger, J. (2004). Identity in adolescence: the balance between self and other, 3rd Ed. Cornwall: Taylor & Francis, Inc.
- Lacombe, A.C & Gay, J. (1998). The Role of Gender in Adolescent Identity and Intimacy Decisions. *Journal of Youth and Adolescence*, 27 (6), 795-802.
- Leaper, C. & Anderson K.J. (1997). Gender Development and Heterosexual Romantic Relationships during Adolescence. *New Directions for Child Development*, 78, 85-103.

- Maguen, S., Floyd, F.J, Bakeman, R. & Armistead, L. (2002). Developmental milestones and disclosure of sexual orientation among gay, lesbian, and bisexual youths. *Applied Developmental Psychology, 23*, 219–233.
- Meeus, W., Ledema, J., Helsen, M. & Vollebergh, W. (1999). Patterns of Adolescent Identity Development: Review of Literature and Longitudinal Analysis. *Developmental Review, 19* (4), 419-461.
- Meyer, I.H (1995). Minority Stress and Mental Health in Gay Men. *Journal of Health and Social Behavior, 36* (1), 38-56
- Montgomery, M.J (2005). Psychosocial Intimacy and Identity: From Early Adolescence to Emerging Adulthood. *Journal of Adolescent research, 20*, 346-376.
- Novak, G. & Pelaez, M.B (2004). Child and adolescent development: a behavioral systems approach. Los Angeles: Sage Publication.
- Scharf, M. & Mayseless, O. (2001). The capacity for romantic intimacy: exploring the contribution of best friend and marital and parental relationships. *Journal of Adolescence, 24*, 379–399.
- Shaffer, D.R (2009). *Social and Personal Development, 6th Ed.* Belmont: Wadsworth.

Seginer, R. (2009). Future orientation: developmental and ecological perspectives.

New York: ACI Publications.

Seidman, S., Meeks, C. & Traschen, F. (1999). Beyond the Closet? The Changing

Social Meaning of Homosexuality in the United States. *Sexualities*, 2 (1), 9-34.

Tharinger, D. & Wells, G. (2000). An Attachment Perspective on the Developmental

Challenges of Gay and Lesbian Adolescents: The Need for Continuity of

Caregiving from Family and Schools. *School Psychology Review*, 29 (2), 158-

172.

Purple Day in US to support gay teens (2010). <http://www.monstersandcritics.com/>

[news/usa/news/article_1592930.php/Purple-Day-in-US-to-support-gay-teens](http://www.monstersandcritics.com/news/usa/news/article_1592930.php/Purple-Day-in-US-to-support-gay-teens)

נספחים**נספח מספר 1: שאלון פרטים אישיים**

הוראות:

אנא מלא את הפרטים הבאים לגביך. פרטים אלה לא יועברו לשום גורם אחר וישמשו לצורכי המחקר הנוכחי בלבד. אנונימיות מוחלטת תישמר לגבי המידע שתמסור.

גיל: _____

מין: _____

דת: _____ (יהדות/ נצרות/ אסלאם/ אחר)

מידת דתיות: _____ (חילונית, מסורתית, דתית)

נטייה מינית: _____ (הטרוסקסואלית; הומוסקסואל; לסבית; ביסקסואלית; טרנסגינדרית)

בהנחה ואינך הטרוסקסואלית, האם את/ה נמצאת בארון? _____ (כן/לא)

האם היית בעבר בקשר רומנטי? כן/לא.

נספח מספר 2: שאלון זהות האני (AEIS)

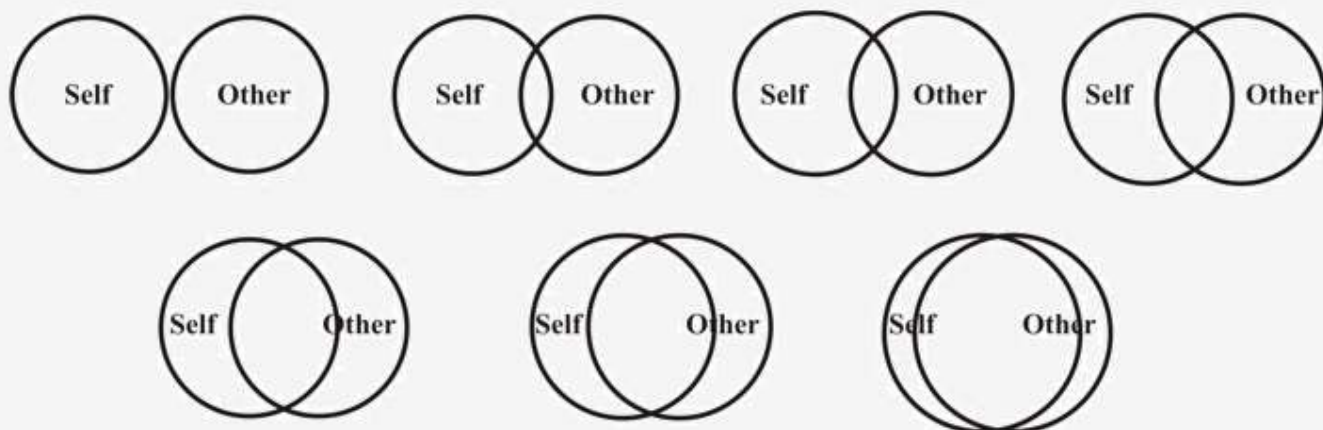
1	2	3	4	5	6	7	אילו הייתי נולד/ת מחדש הייתי בוחר/ת באותם הדברים שאותם אני עושה.	.1
1	2	3	4	5	6	7	למעשה אין לי מטרות או תוכניות מוגדרות לעתיד, העתיד יאמר את שלו.	.2
1	2	3	4	5	6	7	הדרך שבה אני עושה דברים אינה מובנת לאחרים.	.3
1	2	3	4	5	6	7	אני מרגישה/ה טוב כאשר אני מסתכל/ת אחור ורואה את ההתקדמות שעשיתי בחיים.	.4
1	2	3	4	5	6	7	עדיין אינני בטוח/ה מה יהיה בחיים אבל יש לי כמה מטרות ותוכניות מוגדרות לשנים הבאות.	.5
1	2	3	4	5	6	7	אני אדם הגאה באופיו ובערכיו.	.6
1	2	3	4	5	6	7	אני אדם היודע מיהו ומה הוא רוצה מהחיים.	.7
1	2	3	4	5	6	7	נראה שאף אחד לא מבין אותי כמו שצריך.	.8
1	2	3	4	5	6	7	קורה לי שאני מנסה להיות נינוח/ה למרות שמבפנים אני סוער/ת.	.9
1	2	3	4	5	6	7	אני אדם מאוזן ויציב.	.10
1	2	3	4	5	6	7	אני מרוצה להיות מי שאני כעת.	.11
1	2	3	4	5	6	7	נוכחתי לדעת שאנשים איתם אני נמצא/ת במגע אינם מעריכים או מבינים את יכולותיי.	.12
1	2	3	4	5	6	7	יש לי השקפה וערכים מגובשים לגבי דרכי בעתיד.	.13
1	2	3	4	5	6	7	באופן כללי אני מרגישה/ה שופעת/ת ביטחון עצמי.	.14
1	2	3	4	5	6	7	אני מעמיד/ה פנים כלפי חוץ.	.15
1	2	3	4	5	6	7	נראה שעדיין אינני יכול/ה להחליט מה אעשה בחיים.	.16
1	2	3	4	5	6	7	אני מרגישה/ה את עצמי אדם אמיתי וטבעי.	.17
1	2	3	4	5	6	7	לעיתים קרובות אני שואל/ת את עצמי "מי אני, מה אני ומה אני בכלל רוצה בחיים".	.18
1	2	3	4	5	6	7	אם ישאלו אותי מהם בדיוק ערכי והשקפותיי אני חושב/ת שלא אוכל לענות על כך.	.19
1	2	3	4	5	6	7	למרות שיש כיום הרבה סוגים של מקצועות ועבודות אני די בטוח/ה בסוג העבודה שמתאים לי.	.20
1	2	3	4	5	6	7	לעיתים אני מדמה לעצמי שאני מתחפש/ת לאדם אחר מבלי שאיש ירגיש בכך.	.21
1	2	3	4	5	6	7	אני מרגישה/ה שחיי מעניינים ומלאי תוכן.	.22
1	2	3	4	5	6	7	לעיתים קרובות יש לי תחושה שהכל משעמם ושכל מה שאני אעשה חסר טעם או משמעות.	.23

נספח מספר 3: שאלון הכללת האחר בעצמי

"לפניך 7 צמדים של עיגולים המתארים מצבים שונים של חיפה בין העצמי (Self) לאחר (Other).

אנא סמן את צמד העיגולים שהכי מתאים לתאר את מידת האינטימיות המרבית אליה הגעת

במערכת יחסים _____ " (רומנטית/חברית)

נספח מספר 4: שאלון האינטימיות של שרבני

”עבור כל משפט, סמן באיזו רמה לדעתך המשפט מתאר את הקשר ה_____ (רומנטי/חברי) הכי משמעותי שחווית מ-1 (לא נכון לגמרי) עד 7 (נכון לגמרי):”

1. אני מדבר איתו בחופשיות על כל דבר.
2. אני מרגיש קרוב אליו.
3. אני מדבר איתו על המשאלות והתכניות שלי לעתיד.
4. אני יודע כיצד הוא מרגיש לגבי דברים מבלי שיספר לי.
5. אני יכול לסמוך על עזרתו בכל פעם שאבקש.
6. כשהוא איננו, אני מתגעגע אליו.
7. אני משתף אותו במה שעובר עליי.
8. כשהוא לא בסביבה הוא חסר לי.
9. אני מוכן לעשות הרבה בשבילו.
10. אני בוטח בו.
11. אני חולק איתו את מחשבותיי הכמוסות.